

Ilolan koulun tilatarpeet ja kiinteistön vuokrasopimuksen jatkovaihtoehdot

Kasvun ja oppimisen lautakunta 22.01.2026 § 10

Valmistelu ja lisätiedot

perusopetus- ja luokiokoulutusjohtaja Jari Kettunen,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoon kaupungin valtuusto päätti vuoden 2026 talousarviosta kokouksessaan 12.11.2025. Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkon osalta päätettiin, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon tilaa ja kehittämistarpeita arvioidaan valtuuston päätöksen mukaisesti jatkuvana toimintamuotona. Ajantasaista tilannekuvaa kerätään ja ylläpidetään palveluverkkoselvityksessä kuvatun kattavan tietosisällön pohjalta. Palveluverkkosuunnittelua tehdään laajassa yhteistyössä yli toimialarajojen.

Perusopetuksen järjestämistä suunnitellaan lukuvuosittain ja valtuuston talousarviopäätös vuodelle 2026 sisältää määrärahat nykyiselle palveluverkolle vuoden 2026 loppuun asti. Koulutuspalveluiden toimintaa suunnitellaan lukuvuosittain, joka tarkoittaa sitä, että mahdolliset muutokset palveluiden tarjonnassa tehdään pääsääntöisesti lukuvuosittain. Lisäksi on huomioitava, että mahdolliset palveluverkkoon liittyvät muutokset, vaikka verkon toimivuutta arvioidaan jatkuvasti, vaativat osallisuutta ja vaikutusten arviointia niin lasten kuin aikuisten näkökulmista.

Erilaisia vaikutuksia on viimeksi arvioitu perusteellisesti loppuvuodesta 2024 käsitellyn palveluverkkoselvityksen eri skenaarioiden yhteydessä ja lisäksi on laadittu arvioita mahdollisten muutosten vaikutuksista koulumatkoihin ja kuljetuksiin. Tilanne ei ole vuodessa muuttunut, jolloin kyseiset vaikutusten arvioinnit ovat edelleen päteviä.

Ilolan koulun sijainti ja kiinteistö

Ilolan koulu sijaitsee Porvoon kaupungin keskustasta koilliseen noin kymmenen kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Koulun oppilaaksiottoalueeseen kuuluvat Sikilän ja Ilolan kylät ja alue rajoittuu Askolaan sekä toisaalta myös Loviisan kaupunkiin. Etelässä koulun oppilaaksiottoalue rajoittuu Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen.

Koulu toimii leasing vuokratuissa tiloissa. Vuokrasopimus on laadittu siten, että sopimuksen ensimmäinen viisivuotiskausi on päättymässä ja vuokrasopimuksen jatkosta on päätettävä viimeistään maaliskuun 2026 aikana. Viisi vuotta sitten kaupungin solmima sopimus oli sellainen, että sitä on mahdollista jatkaa aina viisi vuotta kerrallaan ja lisäksi kaupungilla on mahdollisuus lunastaa koulukiinteistö itselleen maksamalla sen jäännösarvo tai rakennuksesta luovuttaessa saada vastaavasti takaisinostohinta itselleen. Urakoitsijan takaisinostivelvollisuus on yllä kuvatusti vuosina 2026, 2031 tai 2036. Jäännösarvo on rahasumma, minkä urakoitsija tällöin

palauttaa kaupungille. Samalla summalla kohde voidaan lunastaa kokonaan kaupungille.

Mikäli kaupunki päättää tehdä kiinteistön osalta ratkaisuja ensimmäisen viisivuotiskauden lopussa niin silloin Ilolan koulun kiinteistön lunastus- tai takaisinostohinta vuoden 2026 lopussa olisi 1.071.500 €, vuonna 2031 se olisi 428.600 € ja vuonna 2036 vastaavasti 42 860 €.

Ilolan koulu koostuu kahdesta erillisestä rakennuksesta, joista pääkoulu on edellä kuvatulla mallilla vuokrattu 855 brm² suuruinen kiinteistö. Lisäksi samalla tontilla sijaitsee toinen pienempi rakennus, jota käytetään lähinnä taito ja taideaineiden sekä käsityön opetuksessa. Koulussa ei ole omaa liikuntasalia, vaan sisäliikunnan opetuksessa voidaan hyödyntää Porvoon kaupungin keskustassa sijaitsevia liikuntatiloja opetussuunnitelman toteutumisen varmistamiseksi. Ilolan koulun kokonaisuuden maksimi oppilasmääräksi on arvioitu 80 oppilasta ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti toimivaksi noin 60 oppilasta. Syyskuun 2025 virallisena laskentapäivänä koulussa oli 37 oppilasta ja lähivuosina oppilasmäärä näyttäisi edelleen laskevan.

Ilolan koulun oppilasmäärän kehitys

Ilolan koulun oppilasmäärän kehitys edellisten lukuvuosien aikana on ollut laskeva. Oheisesta tilastosta nähdään oppilasmäärän virallisten tilastointipäivien mukainen muutos lukuvuodesta 2020–2021 alkaen ja tieto nykyisin alueella asuvien alle kouluikäisten lasten määrän vaikutuksesta koulun oppilasmäärän kehittymiseen tulevan seuraavan viiden vuoden aikana. Arvioon ei ole sisällytetty muuttoliikettä vaan kyseessä nyt alueella asuvat lapset.

<u>Lukuvuosi</u>	<u>Ilolan koulun oppilasmäärä</u>
2020–2021	46
2021–2022	50
2022–2023	47
2023–2024	42
2024–2025	41
2025–2026	37
2026–2027	36
2027–2028	32
2028–2029	32
2029–2030	28
2030–2031	30

Liitteenä olevan oppilastilastoon 20.9.2025 ja yllä kuvattuihin oppilasmääriin perustuen Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat voidaan arvioida mahtuvat tulevaisuudessa Huhtisen koulun, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen muodostaman palvelualueen olemassa oleviin opetusryhmiin vuodesta 2027 alkaen. Valtuuston hyväksymän talousarviopäätöksen 2026 yhteydessä edellytetään palveluverkon jatkuvaa tarkastelua muistaen kuitenkin, että mahdolliset muutokset palveluverkkoon vaativat erillisiä päätöksiä.

Ilolan koulun toimintakustannukset ja ennakoidut kiinteistön vuokratkustannukset

Ilolan koulun vuoden 2025 talousarviossa koulun kokonaiskustannukset ovat noin 674 000 euroa. Näistä kiinteistöön liittyvien vuokratkustannusten osuus on ollut 303 000 euroa ja henkilöstökustannukset yhteensä 247 000 euroa. Vuoden 2026 hyväksytyssä talousarviossa on varattu koulun toimintamenoihin yhteensä 667 000 euroa, näistä kiinteistöön liittyvät kustannukset ovat 280 000 ja henkilöstökustannukset, joissa mukana valtakunnalliset palkankorotukset yhteensä 274 000 euroa. Ilolan koulun koulukuljetuskustannukset on arvioitu kokonaisuudessaan noin 700 euroa/päivä eli yhteensä noin 135 000 euron suuruudeksi vuonna 2026.

Porvoon kaupungin kiinteistöjen hallinta ja vuokraus sekä vuokraussopimusten sopimusehdoista neuvottelemineen sekä päättäminen kuuluu kaupungin hallintosäännön mukaan toimitilajohdon päätösvaltaan tilaajan ilmoittamaan tarpeeseen perustuen.

Mikäli oletetaan, että seuraavat viisi vuotta kuoleetaan samoilla periaatteilla 30 % hankintahinnasta (ensimmäiset viisi vuotta kuoleettiin 50 %), saadaan seuraavat arviot:

Ilolan koulun kiinteistöön liittyvät pelkät leasingvuokratkustannukset ovat vuosina:

2027	140 000 euroa/vuosi
2028	140 000 euroa/vuosi
2029	140 000 euroa/vuosi
2030	140 000 euroa/vuosi
2031	140 000 euroa/vuosi

Näiden lisäksi tulevat välittömät käyttökustannukset, lämpö, sähkö, vesi, ylläpito, vakuutukset ym., noin 50 000 €/vuosi, jota tulee tarkistaa noin 4 % vuosittain, jolloin tulisi:

2027	50 000 euroa/vuosi
2028	52 000 euroa/vuosi
2029	54 000 euroa/vuosi
2030	56 000 euroa/vuosi
2031	58 000 euroa/vuosi

Edellä kuvatuin periaatteiden mukaan Ilolan koulun kiinteistöön liittyvät vuokratkustannukset suomenkielisille perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluille ennakkoarvioiden perusteella olisivat vuosina 2027–2031 hieman yli 200 000 euroa/vuosi, kun huomioidaan myös tontilla oleva toinen rakennus ja sen ylläpito. Kokonaiskustannusten arvioidaan pysyvän nykytasolla tai hieman nousevan sillä palkkakustannukset ja muut kustannuksen ovat jatkuvasti hieman nousseet yleisen kustannustason ja palkkaohjelman myötä.

Porvoon kaupunginvaltuusto teki 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpanopäätöksen vuosille 2025–2027, siten,

että yhtäkään Porvoon kyläkouluista ei lakkauteta ja Keskuskoulusta ja Linnajoen koulusta tehdään yhtenäiskoulu vuoden 2027 loppuun mennessä. Näistä jälkimmäinen päätös on kumottu valtuuston talousarviokäsittelyn 2026 yhteydessä 11.12.2025.

Mahdollinen Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen jatkaminen viidellä vuodella 2027 alkaen kytkeytyy tiiviisti kevään 2026 aikana valmisteltavassa talouden vakauttamisohjelmassa päätettäviin taloudellisiin reunaehtoihin ja linjoihin palvelujen järjestämisestä vuosina 2027–2031 sekä liitteenä olevan oppilastilaston mahdollisiin merkittäviin muutoksiin.

Tarkempien kiinteistökustannusten ja laskelmien saamiseksi ennen päätöksentekoa kaupunginhallituksessa, voidaan käydä neuvottelut rahoitusleasingin ja elementtien/moduulien toimittajien kanssa.

Vaihtoehdot Ilolan koulun vuokrasopimukseen liittyen ja niiden arviointi

1. Vuokrasopimusta ei jatketa

Tämä tarkoittaisi asian käsittelyä kaupunginvaltuustossa ja palveluverkkopäätöksen uudelleen arviointia sekä käytännössä myös vuoden 2026 talousarvio päätöksen avaamista liittyen Ilolan kouluun. Taloudellisesti Porvoon kaupunki saa jäännösarvona kiinteistöstä 1.071.500 €, mikäli siitä luovutaan vuoden 2026 lopussa. Lisäksi oppilaat mahtuvat itäisen palvelualueen koulujen nykyisiin ryhmiin, jolloin kustannussäästöt olisivat merkittävä, arviolta noin 400 000 € - 500 000 € vuodessa. Säästöpotentiaalin suuruuteen vaikuttaa osaltaan kuljetuskustannukset, joiden arvioidaan nykyisellä oppilasmäärällä laskettuna lisääntyvän noin 30 000 eurolla/vuosi. Talouden vakauttamisohjelman valmistelun näkökulmasta tämä vaihtoehto antaa suurimmat taloudelliset säästöt.

Haaste tässä ratkaisussa on se, että oppilaiden koulu ja opetusryhmät muuttuisivat kesken lukuvuoden siirryttäessä toisen palvelualueen kouluun. Tämä on kuitenkin mahdollista, vaikka se ei ole pedagogiikan näkökulmasta optimaalisinta.

2. Vuokrasopimusta jatketaan

Mikäli päädytään jatkamaan Ilolan koulun vuokrasopimusta, niin se tarkoittaisi sitä, että kiinteistön ylläpito ja vuokratkustannukset ovat kaupungin harteilla seuraavan viiden vuoden ajan eli vuoteen 2031 asti riippumatta kouluverkkoratkaisuista vuosille 2028–2031. Lisäksi koulun oppilaskohtaiset kustannukset olisivat korkeat ja koulun kiinteistö vajaakäytöllä. Tällöin tulisi tutkia sellaisia vaihtoehtoja, joissa muutettaisiin oppilaaksiotto- tai palvelualueiden rajoja siten, että koulun tilat saataisiin tehokkaaseen käyttöön.

Talouden vakauttamisohjelman valmistelun näkökulmasta mahdolliset säästöt tulee löytää toisista kouluista tai asettaa korkeampaa säästöpainetta toimialan muihin palveluihin. Lisäksi tulisi selvittää löytyisikö vastaavasti muita vajaakäytöllä toimivia

kiinteistöjä, joista voitaisiin luopua kustannusten säästämiseksi vuosien 2028–2031 aikana.

3. Kiinteistö lunastetaan Porvoon kaupungille

Ilolan koulun kiinteistön lunastaminen Porvoon kaupungille vuodesta 2027 alkaen mahdollistaisi kouluverkkoon liittyvät ratkaisut ilman, että etukäteen kaupunki sitoutuu viiden vuoden vuokratukustannuksiin. Kaupungin omistama hyväkuntoinen siirtokelpoinen 855 brm² koulukiinteistö olisi teoriassa mahdollista myydä eteenpäin, mikäli sitä ei palvelujen järjestämiseksi enään tarvittaisi ja oppilaiden koulutuspalvelut päätettäisiin järjestää kustannussyistä toisaalla. Ostajan löytäminen olisi toimitilapalvelujen analyysin mukaan käytännössä hyvin epätodennäköistä, koska lapsimäärät alenevat kaikkialla.

Tämä vaihtoehto vaatisi vuoden 2026 talousarviopäätöksen investointiosan avaamista ja uutta päätöstä lunastamisesta sekä lisärahoitusta. Talouden vakauttamisohjelman valmistelun näkökulmasta mahdolliset säästöt tulee löytää toisista kouluista tai asettaa korkeampaa säästöpainetta toimialan muihin palveluihin. Lisäksi tulisi selvittää löytyisikö vastaavasti muita vajaakäytöllä toimivia kiinteistöjä, joista voitaisiin luopua kustannusten säästämiseksi vuosien 2028–2031 aikana.

Liite

Suomenkielisen koulutusjaoston pöytäkirjanote 20.1.2026 § 7
liitteineen

Sivistysjohtaja

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi, että Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen ensimmäinen viisivuotiskausi päättyy vuoden 2026 lopussa ja mahdollisesta jatkosta on päätettävä maaliskuussa 2026. Kiinteistön vuokrasopimus jatkuu automaattisesti viisi vuotta eteenpäin, mikäli sitä ei erikseen irtisanota viimeistään kuusi kuukautta ennen seuraavan viisivuotiskauden alkua. Valtuuston talousarviopäätös vuodelle 2026 sisältää määrärahat nykyiselle palveluverkolle vuoden 2026 loppuun asti.

Porvoon kaupungin taloudellisen tilanteen ennakkoidaan heikkenevän merkittävästi vuosina 2027 ja 2028, jonka vuoksi valtuusto on päättänyt käynnistää vuoden 2026 talousarviopäätöksen yhteydessä talouden vakauttamisohjelman valmistelun kevään 2026 aikana. Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen mahdollinen jatkaminen viidellä vuodella vuodesta 2027 alkaen on päätöksenteon kannalta erillinen päätösasia, mutta se tosiasiallisesti kytkeytyy tiiviisti kevään 2026 aikana valmistettavaan talouden vakauttamisohjelmaan.

Suomenkielinen koulutusjaosto on käsitellyt asiaa kokouksessaan 20.1.2026, josta pöytäkirjaote liitteenä.

Talouden näkökulmasta vuokrasopimuksen irtisanominen ja Ilolan koulun oppilaaksiottoalue liittäminen osaksi Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan

palvelualueeseen olisi perusteltu ratkaisu. Tällä ratkaisulla mahdollisesti saavutettava säästöpotentiaali olisi merkittävä. Mikäli vastaava säästö tulisi löytää palvelualueen sisältä muista toiminnoista sen ennakoidaan vaikuttavan kokonaisuudessaan oppimisen laatuun henkilöstöresursseina merkittävästi. Vuokrasopimuksen irtisanomISRatkaisua puoltaisi myös se, että Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen lasten esiopetus järjestetään nykyisin Keskuskoulun tiloissa.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuudessa järjestetään tällä hetkellä laadukkaat ja mahdollisimman kustannustehokkaat perusopetuspalvelut yhteensä noin 5 400 perusopetuksen oppilaalle. Ilolan koulun noin 35 oppilaalle voitaisiin järjestää jatkossa palvelut itäisen palvelualueen muissa kouluissa, mikäli päädytään olla jatkamatta vuokrasopimusta.

Porvoon kaupunginvaltuusto teki aikaisemmin 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpano päätöksen vuosille 2025–2027, siten, että yhtäkään Porvoon kyläkouluista ei lakkauteta. Tämän päätöksen voimassaolo on tiedostettava, kun vuokrasopimuksen jatkosta päätetään.

Kevään 2026 aikana valmisteltavaan vakauttamisohjelmaan tulee kuitenkin huomioida mahdolliset palveluverkkoa koskevat ratkaisut vuoden 2027 jälkeen mahdollisina säästöpotentiaaleina. Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta näkee tärkeänä, että mahdolliset säästötoimet eivät vaaranna oppimiseen liittyviä laatutekijöitä ja henkilöstöresursseja.

Kasvun ja oppimisen lautakunta lähettää asian edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Pykälä tarkistetaan heti.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsi tiedoksi, että Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen ensimmäinen viisivuotiskausi päättyy vuoden 2026 lopussa ja mahdollisesta jatkosta on päätettävä maaliskuussa 2026. Kiinteistön vuokrasopimus jatkuu automaattisesti viisi vuotta eteenpäin, mikäli sitä ei erikseen irtisanota viimeistään kuusi kuukautta ennen seuraavan viisivuotiskauden alkua. Valtuuston talousarviopäätös vuodelle 2026 sisältää määrärahat nykyiselle palveluverkolle vuoden 2026 loppuun asti.

Porvoon kaupungin taloudellisen tilanteen ennakoidaan heikkenevän merkittävästi vuosina 2027 ja 2028, jonka vuoksi valtuusto on päättänyt käynnistää vuoden 2026 talousarviopäätöksen yhteydessä talouden vakauttamisohjelman valmistelun kevään 2026 aikana. Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen mahdollinen jatkaminen viidellä vuodella vuodesta 2027 alkaen on päätöksenteon kannalta erillinen päätösasia, mutta se tosiasiallisesti kytkeytyy tiiviisti kevään 2026 aikana valmisteltavaan talouden vakauttamisohjelmaan.

Suomenkielinen koulutusjaosto on käsitellyt asiaa kokouksessaan 20.1.2026, josta pöytäkirjaote liitteenä.

Talouden näkökulmasta vuokrasopimuksen irtisanominen ja Ilolan koulun oppilaaksiottoalue liittäminen osaksi Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen olisi perusteltu ratkaisu. Tällä ratkaisulla mahdollisesti saavutettava säästöpotentiaali olisi merkittävä. Mikäli vastaava säästö tulisi löytää palvelualueen sisältä muista toiminnoista sen ennakoidaan vaikuttavan kokonaisuudessaan oppimisen laatuun henkilöstöresursseina merkittävästi. Vuokrasopimuksen irtisanomisratkaisua puoltaisi myös se, että Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen lasten esiopetus järjestetään nykyisin Keskuskoulun tiloissa.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuudessa järjestetään tällä hetkellä laadukkaat ja mahdollisimman kustannustehokkaat perusopetuspalvelut yhteensä noin 5 400 perusopetuksen oppilaalle. Ilolan koulun noin 35 oppilaalle voitaisiin järjestää jatkossa palvelut itäisen palvelualueen muissa kouluissa, mikäli päädytään olla jatkamatta vuokrasopimusta.

Porvoon kaupunginvaltuusto teki aikaisemmin 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpano päätöksen vuosille 2025–2027, siten, että yhtäkään Porvoon kyläkouluista ei lakkauteta. Tämän päätöksen voimassaolo on tiedostettava, kun vuokrasopimuksen jatkosta päätetään.

Kevään 2026 aikana valmisteltavaan vakauttamisohjelmaan tulee kuitenkin huomioida mahdolliset palveluverkkoa koskevat ratkaisut vuoden 2027 jälkeen mahdollisina säästöpotentiaaleina. Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta näkee tärkeänä, että mahdolliset säästötoimet eivät vaaranna oppimiseen liittyviä laatutekijöitä ja henkilöstöresursseja.

Lautakunta lisäsi yksimielisesti sivistysjohtajan lausuntoon, evästyksenä jatkovalmisteluun, seuraavan kappaleen: "Ennen kuin tehdään päätös Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomisesta tai jatkamisesta, edellytetään, että päätöksenteon tueksi selvitetään Ilolan koulun toiminnan jatkaminen nykytilan mukaisesti 2 vuotta valtuuston 11.12.2024 tekemän päätöksen mukaisesti".

Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti lähettää asian edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Pykälä tarkistettiin heti.

Valmistelu ja lisätiedot

perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettunen, sivistysjohtaja Sari Gustafsson, toimitilajohtaja Mikko Silvast, henkilöstöjohtaja Anu Kalliosaari, etunimi.sukunimi@porvoo.fi,

Ilolan koulun tilatarpeet ja kiinteistön leasing sopimuksen jatkovaihtoehdot

Ilolan koulun vuokratilojen ensimmäinen viisivuotiskausi on pian päättymässä. Kaupungin on päätettävä sopimuksen jatkosta viimeistään huhtikuun 2026 aikana

Ilolan koulu sijaitsee Porvoon kaupungin keskustasta koilliseen noin kymmenen kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Koulun oppilaaksiottoalueeseen kuuluvat Sikilän ja Ilolan kylät, ja alue rajoittuu Askolaan sekä toisaalta myös Loviisan kaupunkiin. Etelässä koulun oppilaaksiottoalue rajoittuu Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen.

Koulu toimii leasingrahoituksella vuokratuissa tiloissa. Kaupunki maksaa leasingvuokraa Kuntarahoitus Oy:lle, joka laskutetaan kaupungin sisäisten vuokrien kautta kasvun ja oppimisen toimialalta. Vuonna 2021 kaupungin solmima sopimus on sellainen, että:

- sopimusta on mahdollista jatkaa viidellä vuodella kerrallaan tai
- kaupungilla on mahdollisuus lunastaa koulukiinteistö itselleen maksamalla sen jäännösarvo tai
- kaupunki voi vaatia rakennuttajaa ostamaan rakennuksen takaisin jäännösarvosta ja tällä kuitata vastaavansuuruiset sitoumukset Kuntarahoitukselle.

Vastaavanlaiset mahdollisuudet on alkuperäiseen sopimukseen kirjattu myös vuosille 2031 ja 2036. Kaupungilla on viimeisen leasingjakson lopussa velvollisuus maksaa Kuntarahoitukselle etukäteen määritetty rakennuksen jäännösarvo tai osoittaa rakennukselle muu ostaja.

Kaupungilla on lisäksi koulun rakennuttajan (Elementit E Oy) kanssa takaisinostositoumus, jonka myötä kaupunki voi etukäteen määriteltynä ajankohtina vaatia rakennuttajaa ostamaan rakennuksen takaisin etukäteen määritellystä jäännösarvosta. Vuokrasopimuksen ensimmäinen viisivuotiskausi on pian päättymässä ja takaisinostositoumuksen käytöstä on päätettävä viimeistään huhtikuun 2026 aikana. Kiinteistön vuokrasopimus jatkuu siten automaattisesti viisi vuotta eteenpäin, mikäli sitä ei erikseen irtisanota viimeistään kuusi kuukautta ennen seuraavan viisivuotiskauden alkua. Valtuuston talousarviopäätös vuodelle 2026 sisältää määrärahat nykyiselle palveluverkolle vuoden 2026 loppuun asti.

Porvoon kaupunginvaltuusto teki aikaisemmin 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpanopäätöksen vuosille 2025–2027, siten, että yhtäkään Porvoon kyläkouluista ei lakkauteta. Tämän päätöksen voimassaolo on tiedostettava, kun vuokrasopimuksen jatkosta päätetään. Kaupunginvaltuusto päätti myös, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon arvioinnista tehdään jatkuva toimintamuoto. Arviointi ja mahdolliset täytäntöönpanopäätökset tehdään kerran valtuustokaudessa kaupunkistrategian valmistelun yhteydessä aina kunkin valtuustokauden alussa. Vuonna 2024 tehdään täytäntöönpanopäätökset vuosille 2025–2027. Seuraavat täytäntöönpanopäätökset tehdään vuonna 2026 uuden kaupunkistrategian päätöksenteon yhteydessä.

Porvoon kaupungin taloudellisen tilanteen on ennakoitu heikkenevän merkittävästi vuosina 2027 ja 2028, minkä vuoksi valtuusto on päättänyt käynnistää vuoden 2026 talousarviopäätöksen yhteydessä talouden vakauttamisohjelman valmistelun kevään 2026 aikana. Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen mahdollinen jatkaminen viidellä vuodella vuodesta 2026 alkaen on päätöksenteon kannalta erillinen päätösasia, mutta se tosiasiallisesti kytkeytyy tiiviisti kevään 2026 aikana valmisteltavaan talouden vakauttamisohjelmaan.

Kaupunginhallitus on 2.2.2026 vakauttamisohjelman käynnistämispäätöksessä linjannut, että ohjelmassa tavoitellaan 8 miljoonan euron tasapainottamistoimia toimialojen käyttötaloudesta. Lisäksi kaupunginhallitus on linjannut, että ensisijaisesti haetaan rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka tuovat pysyviä menosäästöjä ja heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän. Päätös Ilolan koulun vuokrasopimuksen jatkosta vaikuttaa kasvun ja oppimisen toimialan muiden säästötoimenpiteiden laajuuteen vakauttamisohjelmassa.

Ilolan koulun oppilasmäärän kehitys edellisten lukuvuosien aikana on ollut laskeva. Oheisesta tilastosta nähdään oppilasmäärän virallisten tilastointipäivien mukainen muutos lukuvuodesta 2020–2021 alkaen ja tieto nykyisin alueella asuvien alle kouluikäisten lasten määrän vaikutuksesta koulun oppilasmäärän kehittymiseen tulevan seuraavan viiden vuoden aikana. Arvioon ei ole sisällytetty muuttoliikettä vaan kyseessä nyt alueella asuvat lapset. Muuttoliikkeen ei kuitenkaan voi odottaa kompensoivan lasten määrän laskua merkittävästi, vaikka väestöennusteet toteutusivat kaikkein positiivisimpien skenaarioiden mukaisesti.

Lukuvuosi Ilolan koulun oppilasmäärä

2020–2021	46
2021–2022	50
2022–2023	47
2023–2024	42
2024–2025	41
2025–2026	37
2026–2027	36
2027–2028	32
2028–2029	32

2029–2030	28
2030–2031	30

Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuudessa järjestetään tällä hetkellä laadukkaat perusopetuspalvelut yhteensä noin 5 400 perusopetuksen oppilaalle. Laadun lisäksi kustannustehokkuus on keskeinen tavoite koulutuspalveluiden järjestämiselle. Lasten määrän vähentyessä on tarkasteltava kriittisesti myös opetustilojen käyttöä ja määrää. Ilolan koulun noin 35 oppilaalle voitaisiin järjestää jatkossa palvelut itäisen palvelualueen muissa kouluissa, mikäli päädytään olla jatkamatta vuokrasopimusta.

Talouden näkökulmasta vuokrasopimuksen irtisanominen ja Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen liittäminen osaksi Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen olisi perusteltu ratkaisu. Tällä ratkaisulla mahdollisesti saavutettava säästöpotentiaali olisi huomattava. Mikäli vastaava säästö tulisi löytää palvelualueen sisältä muista toiminnoista, sen ennakoidaan heikentävän oppimisen laatua Porvoon kouluissa, kun säästöjä täytyy etsiä tilojen sijaan esimerkiksi kasvun ja oppimisen toimialan henkilöstömenoista, oppimateriaaleista tai muista palveluista. Vuokrasopimuksen irtisanomISRatkaisua puoltaisi myös se, että Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen lasten esiopetus järjestetään nykyisin Keskuskoulun tiloissa.

Kevään 2026 aikana valmisteltavaan vakauttamisohjelmaan tulee kuitenkin huomioida mahdolliset palveluverkkoa koskevat ratkaisut vuoden 2027 jälkeen mahdollisina säästöpotentiaaleina. Lisäksi on tärkeää, että säästötoimet kohdistuisivat mahdollisimman vähän oppimisen ja sen tuen kannalta keskeisiin resursseihin.

Suomenkielinen koulutusjaosto on käsitellyt asiaa kokouksessaan 20.1.2026 ja kasvun ja oppimisen lautakunta 22.1.2026, joista molemmista pöytäkirjat ja niiden liitteet ovat liitteenä. Kasvun ja oppimisen lautakunta evästi yksimielisesti jatkovalmistelua seuraavasti: "Ennen kuin tehdään päätös Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomisesta tai jatkamisesta, edellytetään, että päätöksenteon tueksi selvitetään Ilolan koulun toiminnan jatkaminen nykytilan mukaisesti 2 vuotta valtuuston 11.12.2024 tekemän päätöksen mukaisesti".

Jatkovalmistelussa on tutkittu seuraavia vaihtoehtoja:

1. Voimassa oleva nykyinen sopimus lakkaa

- Nykyinen sopimus on voimassa 10/2026 asti ja jatkuu seuraavat viisi vuotta, mikäli sitä ei irtisanota viimeistään 4/2026
- Mikäli irtisanotaan nyt, takaisinostohyvitys on 1 071 500 € = Kuntarahoituksen jäljellä oleva kuoletusosuus
- Pääomavuokra on 240 886 €/vuosi, 20.074 €/kk
- Hoitovuokra noin 4 €/m²/kk = 3368 €/kk (842brm²)
- Yhteensä vuokra 23 442 €/kk = 27,8 €/m²/kk

2. Kahden vuoden jatkoaika (jaoston ja lautakunnan tammikuun 2026 ehdotus):

- Ilmoitettava Elementit-E Oy:lle viimeistään 4/2026. Tämä vaihtoehto edellyttää, että sopimus on kahden vuoden sitova määräaikainen. Koulu suljetaan viimeistään keväällä 2028.
- Kahden vuoden jälkeen takaisinostohyvyitys 642 900 €
- Kuntarahoituksen kuolettamatta oleva urakkasumma ilman korkokustannusta 1 071 500 €, mikä tulisi maksettavaksi kahden vuoden aikana jollain jaksotuksella. Tästä kahden vuoden pääomavuokra 428 600 €, vuodessa 214 000 € ja kuukaudessa 17 858 €
- Hoitovuokra noin 4 €/m²/kk = 3368 €/kk (842brm²)
- Yhteensä vuokra 21 226 €/kk = 25,2 €/m²/kk (ilman korkokustannusta)

3. Nykyinen voimassa oleva sopimus jatkuu viiden vuoden jatkoajalla

- Tämä toteutuu, jos nykyistä vuokrasopimusta ei irtisanota 4/2026 mennessä.
- Investointisummaa lyhennetään vuokra-aikana 30 %, jolloin jäännösarvo (=takaisinostohinta) 2031 on 428 600 €
- Pääomakustannus ilman korkoa on 642 900 vuokratkaudelle, 128 580 €/vuosi ja 10 715 €/kk
- Hoitovuokra noin 4 €/m²/kk = 3368 €/kk (842brm²)
- Yhteensä vuokra 14 083 €/kk = 16,7 €/m²/kk (ilman korkokustannusta)

Moduulitilojen rakentajan, Elementit-E Oy:n kanssa on neuvoteltu erillinen kahden vuoden määräaikainen takaisinostositoumus, minkä pääehdot on esitetty yllä vaihtoehdossa 2. Sopimus alkaisi 1.11.2026, ja se päättyisi sitovasti määräaikaisena 31.10.2028. Muilta ehdoiltaan takaisinostositoumus noudattaa voimassa olevaa vuonna 2021 solmittua takaisinostositoumusta.

Taloudellisten vaikutusten arviointia

Porvoon kaupunginvaltuusto teki 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpanopäätöksen vuosille 2025–2027 siten, että yhtäkään Porvoon kyläkoulusta ei lakkauteta. Tällöin ensimmäisen vaihtoehdon valitseminen, jossa vuokrasopimus lakkaisi, tarkoittaisi edellisen vaalikauden valtuuston päätöksen kumoamista sekä uutta valtuuston päätöstä. Tässä vaihtoehdossa talouden näkökulmasta säästöpotentiaali olisi suurin. Lasten näkökulmasta se toisi mukanaan erittäin suuria haasteita lasten opetuksen jatkuvuuden järjestelyihin uudessa koulussa pedagogisesti järkevästi sekä koulukuljetusten uudelleen järjestelyitä jo syksystä 2026.

Kevään 2026 aikana valmisteltavaan talouden vakauttamisohjelmaan tulee kuitenkin huomioida mahdolliset palveluverkkoa koskevat ratkaisut vuoden 2027 jälkeen mahdollisina säästöpotentiaaleina. Mikäli päädytään vaihtoehdon kolme

mukaisesti jatkamaan Ilolan koulun vuokrasopimusta, niin se tarkoittaisi sitä, että kiinteistön ylläpito ja vuokratustannukset ovat kaupungin harteilla seuraavan viiden vuoden ajan eli vuoteen 2031 asti riippumatta kouluverkkoratkaisusta vuosille 2028–2031. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kaupungissa kokonaisuutena on ylikapasiteettia koulutiloissa suhteessa oppilasmäärän kehitykseen ja tilojen käyttö ei ole kustannustehokasta.

Vaihtoehto kaksi, jossa Ilolan vuokrasopimusta jatkettaisiin määräaikaista kahdella vuodella, jonka jälkeen urakoitsija vie kiinteistön pois ja Ilolan koulun toiminta lakkaisi keväällä 2028, ei olisi ristiriidassa suhteessa kaupunginvaltuuston 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä tekemään täytäntöönpanopäätökseen vuosille 2025–2027. Lisäksi kyseinen vaihtoehto on suomenkielisen jaoston ja kasvun ja oppimisen lautakunnan evästyksen mukainen.

Käyttötalouden näkökulmasta on arvioitu, että Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen jatkaminen kahdella vuodella ja koulun toimintojen lakkaaminen keväällä 2028 toisi vuositason säästöjä vuonna 2028 noin 200 000 euroa ja jatkossa vähintään 400 000 euroa/vuosi, varsinkin kun oppilaat mahtuisivat olemassa oleviin ryhmiin itäisellä palvelualueella toisessa koulussa. Nämä säästöt luettaisiin osaksi toimialan vakauttamisohjelman toimenpiteitä, jolloin sopeutustarve muualla koulutuspäiväpalveluissa vähenee.

Lapsivaikutusten arviointi

Porvoon kaupungissa päätöksenteon yhteydessä tehdään aina monipuolista vaikutusten arviointia. Loppuvuonna 2024 Porvoon kaikkien koulujen oppilaat osallistuivat laajasti pohtimaan, millainen on tulevaisuuden hyvä koulu. Lasten vastaukset voitiin luokitella seuraavasti:

1. Turvallinen ja kiusaamisvapaa oppimisympäristö
2. Kaverit ja hyvä yhteishenki
3. Viihtyisä oppimisympäristö
4. Toimiva ja monipuolinen piha
5. Lyhyt ja turvallinen koulumatka
6. Sopivasti liikettä ja mukavuutta koulupäivässä
7. Ruoka ja muut arjen perusasiat kunnossa

Yhteenvetona porvoolaisten koululaisten mielestä hyvä tulevaisuuden koulu on turvallinen, kiusaamisvapaa ja yhteisöllinen paikka, jossa on hyvät tilat oppimiseen ja leikkiin. Sen yhteydessä on mukava ja toimiva piha. Lisäksi koulumatka on turvallinen ja koulussa on kivoja kavereita sekä riittävästi liikettä ja mahdollisuuksia vaikuttaa omaan koulupäivään.

Huoltajilta kysyttiin loppuvuonna 2024 mahdollisia huolenaiheita, mikäli koulujen nykyinen sijainti muuttuisi. Tällöin suurimmat esille nousseet huolet koskivat erityisesti koulukuljetusten turvallisuutta, koulupäivien pituutta ja uuteen kouluyhteisöön kiinnittymistä. Lisäksi mahdollisten muutosten pelättiin vaikuttavan kyläyhteisöön kokonaisuutena.

Kasvun ja oppimisen toimialan asiantuntijat ovat arvioineet Ilolan koulun jatkovaihtoehtojen lapsivaikutuksia suhteessa porvoolaisten lasten itse määrittelemiin tulevaisuuden koulun kriteereihin.

Vaihtoehdossa yksi muutos on nopea, ja tästä voi aiheutua negatiivisia lapsivaikutuksia. Oppilaiden koulumatka pitenee lähes kaikilla oppilailla noin kymmenellä kilometrillä ja matkan harjoitteluun ei juurikaan jäisi aikaa ja totuttelua. Lisäksi uuteen kouluun tutustumiseen niin huoltajien kuin lasten osalta ei jäisi riittävästi aikaa, joka voisi vaikeuttaa uuteen kouluun sopeutumista. Tämän lisäksi pedagogisten järjestelyiden suunnittelu tulee tässä vaihtoehdossa tehdä hyvin nopealla aikataululla ja siirtymän eheys voisi kärsiä. Joissakin tapauksissa uudessa koulussa voi kuitenkin olla yksilöllisiä oppilaskohtaisia tukitoimia laajemmin saatavilla kuin nykyisin.

Vaihtoehdon kaksi mukainen Ilolan koulun kiinteistön vuokrasopimuksen määräaikainen jatkaminen kahdella vuodella antaisi aikaa muutosprosessin huolelliseen toteuttamiseen perheiden arjen ja lasten oppimisen näkökulmasta lisää aikaa ja mahdollistaisi joukkoliikenteen lisäkehittämisen alueelle. Kahden vuoden siirtymäkausi antaisi aikaa tukea kaverisuhteiden säilymistä ja yhteisöllisyyden rakentamista tulevassa koulussa. Pidempi siirtymä helpottaisi erityisesti pienempien lasten sopeutumista ja vähentäisi riskiä ulkopuolisuuden tunteelle. Huoltajien osallistuminen voitaisiin toteuttaa vaihteittain ja läpinäkyvästi, mikä lisää luottamusta prosessiin ja uuteen kouluun ja sen toimintaan. Vaikutuksia voitaisiin lieventää huolellisella siirtymäsuunnittelulla, kuljetusten turvallisuuden parantamisella, tutustumisjaksoilla sekä tiiviillä yhteistyöllä perheiden kanssa. Siirtymävaihe mahdollistaisi perheille paremman ennakoitavuuden ja lapsille rauhallisen valmistautumisen muutokseen.

Vaihtoehdoissa yksi ja kaksi oppilaiden koulumatka pitenisi noin 10 kilometrillä, mikä lisäisi kuljetusriippuvuutta ja pidentäisi päivittäistä koulupäivää erityisesti pienimmillä oppilailla. Pidempi koulumatka voi lisätä väsymystä ja vähentää vapaa-aikaa, mikä voi heikentää koulumotivaatiota ja jaksamista. Toisaalta nykyinen joukkoliikenne on alueen ja keskustan välillä kohtalaisen tiheää ja matka-aika noin 20 minuuttia. Vastaavan kestoisen koulumatka on muillakin haja-asutusalueilla yleinen.

Oppimisen näkökulmasta siirtyminen suurempiin kouluihin voisi lisätä tukipalvelujen saatavuutta ja tarjota monipuolisempia oppimisympäristöjä. Toisaalta muutos voisi aiheuttaa siirtymävaiheen epävarmuutta ja kuormittaa väliaikaisesti oppilaita. Kaverisuhteiden jatkuvuus ja sosiaalinen kiinnittyminen voisivat aluksi olla haasteellista, mutta toisaalta uusia kaverisuhteita voisi myös syntyä laajemmin. Pidempi siirtymäaika vaihtoehdossa kaksi voisi helpottaa lasten sopeutumista ja vähentää riskiä ulkopuolisuuden tunteelle. Uudessa koulussa on tarjolla laajemmat oppilaskohtaiset tukipalvelut, kuten oppilashuolto, tukiopetus sekä opiskeluhuollon tukitoimet. Näiden laajempi saatavuus voi edistää joidenkin yksittäisten oppilaiden koulupolun edistymistä.

Vaihtoehdossa kolme nykytilanne jatkuisi ennallaan seuraavat viisi vuotta, jolloin se lasten näkökulmasta ei toisi välittömiä muutoksia. Ilolan koulun oppilasmäärä on laskenut tasaisesti ja alueen ennusteet osoittavat oppilasmäärän vähenevän edelleen. Oppilasmäärän lasku pienentää vertaisryhmiä, mikä voi heikentää sosiaalisen ympäristön monimuotoisuutta ja oppimisen tukea tulevaisuudessa. Epävarmuus koulun tulevaisuudesta pitkittyy ja voi sekin kuormittaa lapsia, perheitä ja henkilökuntaa. Päätöksen lykkääminen voi johtaa siihen, että muutokset toteutuvat myöhemmin suurempina ja äkillisemmin ilman vaihtoehdossa kaksi mahdollistettua siirtymäaikaa tutustumisiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vaihtoehtona esitetty mahdollinen kahden vuoden jatkoaika vähentäisi päätöksen välittömiä haitallisia lapsivaikutuksia ja antaa mahdollisuuden suunnitelmalliseen, lapsilähtöiseen siirtymään uuteen kouluun. Se on lapsen edun näkökulmasta tasapainoisempi vaihtoehto verrattuna äkilliseen koulun lakkauttamiseen, sillä vaikutukset jaksamiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja oppimisen jatkuvuuteen voidaan hallita paremmin. Lisäksi sen ennakoidaan vastaavan hyvin lasten näkemyksiin tulevaisuuden koulun vaatimuksista.

Henkilöstövaikutusten arviointi

Ilolan koulun tiloissa työskentelee lukuvuonna 2025–2026 viisi henkilöä, joista kolme on opettajia. Yhdellä heistä on myös koulun rehtorin tehtävän opetustyön ohessa. Lisäksi koululla on yksi koulunkäynninohjaaja ja yksi tukipalveluhenkilöstöön kuuluva, joka huolehtii ruokailuun ja siisteyteen liittyvistä tehtävistä.

Vaihtoehtojen 1 ja 2 mukainen leasingvuokrattujen tilojen käytön lakkaaminen tarkoittaa käytännössä koulun lakkauttamista joko keväällä 2026 tai keväällä 2028. Tämä tarkoittaisi myös henkilöstön työ- ja toimipisteen siirtymistä toisaalle. Kaikille viranhaltijoille ja työntekijöille tarjotaan vastaavaa työtä kaupungin muissa toimipisteissä, mikäli päätös on vaihtoehtojen 1 tai 2 mukainen. Palvelussuhteen ehdot ja palkanmaksun periaatteet pysyvät ennallaan. Kaikki Porvoon kaupungin työntekijät ja viranhaltijat palkataan Porvoon kaupungin palvelukseen, ei yksittäiseen yksikköön tai palvelualueelle. Työpaikan sijainnin muuttuminen on melko tavanomainen muutos työntekijälle.

Kaikkia viranhaltijoita ja työntekijöitä on informoitu päätöksentekoon liittyvistä vaihtoehdoista ja jo kuultu asiassa 4.3.2026 järjestetyssä tilaisuudessa, vaikka lopullista esitystä henkilön sijoittumisesta toiminnan mahdollisesti siirtyessä, ei vielä tässä vaiheessa ole. Lopullisen päätöksen synnyttyä ja uuden sijoituspaikan täsmentyessä kuullaan henkilöstöä vielä uudelleen.

Hallinnolliset vaikutukset

Päätettäessä kunnan kouluverkosta, jollaiseksi nyt tehtävä päätös vuokrasopimuksen jatkamiseen liittyen on tulkittava, ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia, joita tulisi kuulla

siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään asianosaisen kuulemisesta.

Valmistelussa tulee sen sijaan noudatettavaksi hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta henkilöille, joiden elinoloihin, työskentelyyn tai muihin oloihin päätöksellä on huomattava vaikutus. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Kun päätetään kunnan kouluverkosta, on lähtökohtaisesti kysymys asiasta, jonka ratkaisulla on huomattava vaikutus ainakin koulun oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa. Tästä syystä hallintolain 41 §:ä on huomioitava käsillä olevassa päätöksessä.

Henkilöille, joihin päätöksellä on merkittävää vaikutusta, on varattava mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä antaa tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Vaikka hallintolain 41 §:ssä on tarkoitettu lähinnä luonnollisia henkilöitä, on riittävä vaikuttamismahdollisuus varattava myös yhdistyksille, joiden toiminnalle ja tarkoitukselle päätettävällä asialla on huomattava vaikutus. Käytännössä luonnollisille henkilöille ja yhdistyksille voidaan varata riittävät vaikuttamismahdollisuudet samoja menetelmiä käyttäen. Tällöin myös yhdistyksellä olisi mahdollisuus esittää mielipiteensä jäsenistön puolesta. Osallisille on varattava vaikutusmahdollisuus ilmoittamalla asian vireilläolosta kunnan harkitsemalla, sopivalla ja tehokkaalla tavalla niin, että ilmoitus tavoittaa mahdollisimman kattavasti valmisteltavana olevan asian vaikutuspiirissä olevat henkilöt.

Käsillä olevassa päätöksessä Porvoon kaupunki on tiedottanut aktiivisesti valmistelussa olevista ja päätöksentekoon tulevista asioista. Ilolan koulun vuokrasopimuksen käsittelyn etenemisestä on tiedotettu julkisesti jaoston käsittelyn ja lautakuntakäsittelyn yhteydessä sekä myös ennakkoon lehdistötiedotteella ja kaupungin verkkopalvelussa siinä vaiheessa, kun kaupunginhallituksen lista on lähetetty. Asiasta on uutisoitu näkyvästi paikallismediassa. Myös vanhempainyhdistys on ollut aktiivinen, järjestänyt tilaisuuksia ja osallistunut aktiivisesti julkiseen keskusteluun. Tämän lisäksi koulun oppilaiden huoltajille on varattu mahdollisuus tulla keskustelemaan valmistelluista ratkaisuvaihtoehdoista, mahdollisista huolista niiden vaikutuksista oman lapsen hyvinvointiin ja oppimiseen sekä päätösesityksestä ennakkoon varattuina aikoina torstaina 5.3. ja perjantaina 6.3.2026 perusopetus- ja lukiokoulutuksen johdon kanssa. Kutsut näihin keskusteluihin on lähetetty 25.2.2026.

Päätöksenteon näkökulmasta kahden vuoden määräaikainen vuokrasopimuksen jatkaminen ja siihen sidottu kiinteistön siirtäminen pois tarkoittaa sitä, että kyseinen päätös on samalla päätös palveluverkon muutoksesta ja Ilolan koulun lakkauttamisesta keväällä 2028. Lisäksi samalla on koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitettävä osaksi itäistä palvelualueutta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu.

Nämä molemmat päätökset ovat nykyisen hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuuston päätöksiä.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 on tarkoituksenmukaista mahdollistaa se, että huoltajan anomuksesta voidaan osoittaa Ilolan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu.

Ilolan koulun oppilaiden huoltajille tarjottiin mahdollisuutta keskustella koulun tulevaisuudesta perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettusen ja aluerehtori Markku Antinluoman kanssa. Keskustelut järjestettiin Porvoo-infon tiloissa 5.-6.3. huoltajien varaamina aikoina. Keskusteluun osallistui yhdeksän huoltajaa, jotka edustivat 12 lasta. Keskusteluista on laadittu muistio, jonka keskusteluun osallistuneet huoltajat ovat omalta osaltaan hyväksyneet.

Kaikki keskusteluun osallistuneet huoltajat ilmaisivat huolensa esityksestä lopettaa Ilolan koulun toiminta lukuvuoden 2027-2028 päättyessä. Keskusteluissa toistuivat pidentyneisiin koulumatkoihin ja koulun vaihtumiseen liittyvät tekijät, jotka ovat omiaan aiheuttamaan lapsille pitkäkestoista stressiä. Kaikki keskusteluihin osallistuneet pitivät Ilolan koulua parhaana vaihtoehtona lapselleen. Usea oli valinnut asuinpaikkansa juuri kylässä olevan koulun perusteella. Useammassa keskustelussa kritisoitiin valmistelua, jota pidettiin kylien intressejä liian heikosti huomioon ottavana sekä koulun oppilaiden vanhempia heikosti osallistavana. Ilolan kylän hidasta maankäytön suunnittelua pidettiin monessa keskustelussa syynä oppilasmäärän vähäisyydelle.

Yhteenveto ja päätöksenteon perusteet

Kysymys Ilolan koulun tulevaisuudesta on noussut päätöksentekoaasiaksi koulun leasing sopimukseen liittyvien aikataulujen vuoksi. Päätösesitys kaupunginhallitukselle pohjautuu kokonaisarvioon liittyen moneen erilaisen päätöksenteon kannalta relevanttiin näkökulmaan.

Asiaa on tarkasteltu suhteessa kaupunginvaltuuston joulukuussa 2024 tekemiin palveluverkkopäätöksiin. Kyseisessä valtuuston päätöksessä todetaan, että yhtään kyläkoulua ei suljeta vuosien 2025-2027 aikana. Toisaalta päätöksessä todetaan myös se, että palveluverkkoratkaisuja tehdään kerran valtuustokaudessa kaupunkistrategian yhteydessä. Tuo ajankohta on keväällä 2026. Mikäli Ilolan koulun jatkoa ei arvioitaisi tässä yhteydessä, seuraavan kerran tämä tapahtuisi voimassa olevan valtuuston päätöksen mukaan vasta seuraavalla vaalikaudella. Vaikka Ilolan koulun tapaus käsitellään vuokrasopimuksen aikataulusyistä erillistapauksena, on tosiasiassa kyse osasta palveluverkon kokonaisuutta.

Toinen merkittävä näkökulma on kaupungin heikentynyt taloustilanne ja sen seurauksena kaupunginvaltuuston vuoden 2026

talousarviossa päättämä talouden vakauttamisohjelma. Vakauttamisohjelmassa pyritään kaupunginvaltuuston toimeenpanopäätöksen mukaan vähintään 8 miljoonan euron pysyviin säästöihin vuoden 2027 tasolla. Säästövaade on mittaluokaltaan ja suurimpana toimialana myös kasvun ja oppimisen toimialan osalta niin suuri, että ei ole perusteltua jättää mahdollisista säästökohteista yhtä palveluverkkoon liittyvää yksikköä pois.

Kolmas merkittävä näkökulma on Ilolan koulun oppilasmäärän kehitys. Oppilasmäärän oletetaan tiedossa olevien syntyneiden lapsien valossa alenevan lähivuosina noin 30 oppilaaseen. Olennainen näkökulma tähän liittyen on se, olisiko syntyvyyden ja/tai muuttoliikkeen pohjalta ennakoitavissa sellaista alueellista väestökehitystä, joka puoltaisi koulun jatkamista Ilolassa. Tämän hetken väestökehityksen ja –ennusteiden pohjalta tämä ei vaikuta todennäköiseltä.

Samalla laajempi lasten määrän väheneminen aiheuttaa koko kaupungin tasolla ja akuutisti erityisesti suomenkieliseen kouluverkkoon väljyyttä, jota on vaikea perustella taloudellisesti tai koko kaupungin tasolla yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Yhdenvertaisuusnäkökulma nousee esiin erityisesti siinä, mitä taloudellisia seuraamuksia väljien rakenteiden ylläpidosta muutoin seuraa esimerkiksi opetuksen laadulle.

Lasten kannalta oleellisina kysymyksinä nousevat esiin koulun ja koulumatkan muuttumiseen liittyvät näkökohdat. Vaihtoehtoissa 1 ja 2 koulukyytiriippuvuus lisääntyisi, mutta toisaalta nykyinen joukkoliikenne alueen ja keskustan välillä on kohtalaisen tiheää ja matka-aika noin 20 minuuttia. Julkista liikennettä on myös mahdollista kehittää. Vastaavan kestoinen koulumatka on muillakin Porvoon haja-asutusalueilla yleinen. Toki erot lasten asuinpaikoissa vaikuttavat yksilötasolla koulumatkaan. Vaihtoehto 2 antaisi puolestaan myös muista näkökohdista enemmän sopeutumis- ja valmistautumisaikaa uuteen kouluympäristöön kuin vaihtoehto 1. Päätöksenteon kannalta merkitystä on myös isompien kouluyksiköiden joiltain osin laajemmilla resursseilla esimerkiksi oppilaskohtaisten tukitoimien osalta.

Yhteenvetona ja kokonaisharkintaan perustuen voidaan todeta, että vaihtoehto 2, jossa vuokrasopimusta jatkettaisiin määräaikaaisesti kahdella vuodella minkä jälkeen Ilolan koulu lakkaa, olisi perustelluin päätös. Päätökseen sisältyvä siirtymäaika mahdollistaisi lasten ja perheiden arkeen liittyvää sopeuttamista paremmin kuin koulun lakkauttaminen heti lukuvuoden 2025-2026 jälkeen. Ilolan koulun jatkoa kaupungin talouden tai tehokkaan palveluverkon näkökulmasta ei voida perustella.

Päätöksenteon kannalta olennaista on myös se, että valmisteluprosessissa on noudatettu hallintolain edellyttämiä menettelytapoja ja se on edennyt Porvoon kaupungin hallintosäännön edellyttämän menettelytavan mukaisesti koulutusjaostosta ja kasvun ja oppimisen lautakunnasta kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että Ilolan koulun vuokrasopimusta jatketaan urakoitsijan (Elementit E Oy:n) kanssa neuvotellun erillissopimuksen mukaisesti kaksi vuotta niin, että urakoitsija lunastaa rakennuksen itselleen ja siirtää sen lukuvuoden 2027–2028 päättymisen jälkeen pois nykyiseltä paikaltaan. Tämän päätöksen edellytyksenä on, että kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti päättää, että

Ilolan koulu lakkautetaan keväällä 2028 lukuvuoden 2027–2028 päätyttyä ja

Ilolan koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu.

Päätös tarkastetaan heti.

Asian käsittely kokouksessa

Ahokas teki Siltakorven kannattamana seuraavan vastaesityksen: ”Pohjaesityksestä poiketen valitaan vaihtoehto kolme eli nykyisen sopimuksen jatkaminen viidellä vuodella. Samalla oppilaaksiottoalueet tulee tarkastella uudelleen siten, että ne tukevat Ilolan koulun laajempaa oppilas pohjaa.”

Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan esitys voitti Ahokkaan esityksen äänin 10 (Hjelt, Holmström, Ijäs, Jokinen, Lund, Nylander, Perokorpi, Ryyänen, Sigfrids, Söderberg) – 3 (Ahokas, Siltakorpi, Uski).

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että Ilolan koulun vuokrasopimusta jatketaan urakoitsijan (Elementit E Oy:n) kanssa neuvotellun erillissopimuksen mukaisesti kaksi vuotta niin, että urakoitsija lunastaa rakennuksen itselleen ja siirtää sen lukuvuoden 2027–2028 päättymisen jälkeen pois nykyiseltä paikaltaan sillä edellytyksellä, että kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti päättää, että

Ilolan koulu lakkautetaan keväällä 2028 lukuvuoden 2027–2028 päätyttyä ja

Ilolan koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu.

